

Vladimíra
Komorovská

bonvivánske chiaroscuro

VYDAVATELSTVO
SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV

Vladimíra Komorovská
Bonvivánske chiaroscuro

Vladimíra
Komorovská

***bonvivánske
chiaroscuro***

VYDAVATELSTVO
SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV

Copyright © Vladimíra Komorovská 2010

Epilogue © Vladimír Petřík 2010

Cover photo © archív autorky 2010

Cover design © Dušan Babjak 2010

© Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov,

spol. s r. o., Bratislava

e-mail: vsss@stonline.sk

<http://www.vsss.sk>

VYDAVATELSTVO

SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV, spol. s r. o.

Vladimíra Komorovská: Bonvivánske chiaroscuro

Doslov napísal Vladimír Petřík

Zodpovedná redaktorka Ingrid Skalická

Obálka Dušan Babjak

Sadzba a tlač ETERNA Press, s. r. o.

Vydanie prvé

Printed in Slovakia

ISBN 978-80-8061-408-9

Ak si zvíťazil nad svetom, si vytrvalý, ak si zvíťazil nad smrťou, si statočný, ak si zvíťazil nad svojimi sklamaniami, si hrdina, ktorý namiesto vavrínov nesie na pleciach skúsenosti.

Aký to strašný veniec!

Jonathan Swift

Láska je dieťa ilúzie a matka dezilúzie.

Miguel de Unamuno y Jugo

So srdcom mávame ťažkosti v každom veku. V mladosti strácame pre srdce rozvahu, v stredných rokoch preň prichádzame o čas a v starobe nás srdce oberá o dôstojnosť – o rozvahu, čas i obsah peňaženky.

George Bernard Shaw

Nič nie je obratnejšie ako jazyk ženy, nič nie je úskočnejšie ako jej výčitky, nič nie je príšernejšie ako jej zlosť, nič nie je chúlостivejšie ako jej slzy.

Plutarchos

Žena sa vydá druhý raz z nenávisti k svojmu prvému mužovi. Muž sa žení druhý raz z lásky k svojej prvej žene. Ženy šťastie skúšajú, muži ho riskujú.

Oscar Wilde

BOHÉM

Kto sa zamiluje sám do seba, nemáva nijakého soka.

Benjamin Franklin

Presúšam sa po dome v hodvábnom župane ako duch bez štipky duchaplnosti, s pohárom rumu v ruke a popíjam, aby som zahnal pocit, že mi zhandravené svalstvo odpadáva od kostí, a zabudol na svoj zhumpľovaný ksicht, ktorý by znechutil aj esteticky nenáročného človeka, aby som zapudil úzkosť, depresiu, nudu a všetky pochybnosti o vlastnej výnimočnosti, siaham po fľaši a poriadne si uhýnam, aby som pocítil v hlave švips a konečne našiel samého seba, aby som rozšíril hranice svojho ja a mohol viesť duchaplný rozhovor s osvietenými veľduchmi bez obáv, že na ceste do cudzích hĺbok uviaznem na vlastnej plytčine, prípadne sám so sebou, keď sa mi nepodarí utopiť v alkohole defilé žien, ktoré mi postupne vstupovali do života a prevracali ho naruby, ktoré mi neprepáčili ani vlastné nedostatky, keď ma prestali milovať, navonok pôsobím ako pôžitkárske, slabošské a nezodpovedné individuum, lebo len ja viem, že pijanstvo je symptóm choroby, zvanej život a zahŕňajúcej komplex vlastnej zbytočnosti a márnosti, čo treba liečiť chľastom, ktorý nie je pochodom k slobode, lež tangom k otroctvu, ktorý je rodeným otrokárom, lebo nepomáha riešiť problémy veľkého kalibra, ba ešte viac ich zauzľuje, mne však umožňuje nazrieť hlbšie do vlastného vnútra, odchyľuje

mi dvere do šialenstva, čo ma odnepamäti magicky priťahovalo, a pomáha zahnať osamelosť, kam ma vrhajú múry vlastného domu, ktorý som si zariaďoval ako útočisko pred neprijateľným a nevraživým svetom, ako súčasť svojej nezávislosti a túžby vymaniť sa z uniformity, zo sivej zóny priemeru, kým som sa nestal jeho zajatcom, jeho rukojemníkom, lebo sloboda, ten skvostný vynález filozofov, je nutnosť pochopená ľuďmi, no nepochopená bohmi, i keď vyznávam tézu, že Boh stvoril človeka na svoj obraz, že svet riadi demiurg, ktorý vedie bohémsky spôsob života, možno ho vnímam skreslene, možno uvažujem sploštene, no neprivykol som si hľadať spásu v Bohu, lež v alkohole, neprebíjam sa, lež prepíjam životom k poznaniu neznáma, hoci už zavše nespoznávam ani známych, neúspešne sa pokúšam zachovať si v chorm svete zdravú dušu, ktorá je ustavične smädná, neprestajne žízni po skazonosnej miazge, čo zabíja mozgové bunky, no zároveň povznáša moje slávybažné *alter ego* literáta na voľnej nohe so zviazanými rukami, občas ma inšpiruje a najmä mi ako zdevastovanému troglodytovi vo výslužbe zalieva trhliny na duši a udržuje ma vo vlastnej koži, ktorú ešte vždy zahaľujem elegantným odevom, aby som navonok pôsobil provokatívne, noblesne a dôstojne, aby som v tom stádovitom veku ostal sám sebou, a nie sám, hoci nie je výhodné ani bezpečné pasovať sa do pozície *arbitra elegantiarum* a vyvolávať rozruch iba oblečením, lebo sa zbytočne vystavujem riziku, že satirici ma začnú považovať za módného satirika a módni panáči za satiru v móde, čo by mi zaručene potvrdil aj šarmantný gróf d'Orsay, ktorý pred dvoma storočiami prevzal po britskom švihákovi Georgeovi Brummelovi žezlo kráľa módy, uviedol do nej dlhý voľný plášť s množstvom výstredných doplnkov a bezostyšne pohoršoval odkvitnutého vikomta de Chateaubriand, ktorý napriek vrodennému daru tvorivého aristokratického ducha zrejme tiež nikdy nedospel, keď sa mu tak ťažko starlo, ba vyvádzel

z miery aj svojho rovesníka baróna de Viel-Castel, ktorý ho zlomyseľne opuncoval nálepkou strašiaka do kapusty, akoby mu závidel bujný účes či nehasnúci vzťah s bohatou lady Blessington, ale to sa bežne stáva, plešatí závidia vlas na hlave a hladní v polievke, našťastie závišť je aj motorom, ktorý ženie, nielen hrdzou, ktorá žerie, koniec koncov ani pretrvávajúca láska k Marguerite, ani svieži esprit okorenený humorom, ktorým udával tón jej literárnemu salónu, ho nezachránili pred nevyhnutným pádom, lebo tento skvelý gavalier, ako ho nazval lord Byron, vzácny druh ideálu predrevolučného Francúza, ktorý prenikol do tajomstva anglickej nudy, žil nad svoje pomery a beznádejne sa topil v dlhoch, čo mi, chvalabohu, nehrozí, lebo nikdy nezabúdam nazrieť do portmonky, nech sa nájdem v ktorejkoľvek krčme, lebo nespúšťam zo zreteľa, že vysoko vyskakovať nemôžem, aj keď nie som poľutovaniahodný grafoman, úbohý škrabák, čo nevie vyplodiť zmysluplný literárny text a rozlíšiť nepodarený pokus, ktorý treba škrtnúť a hodiť do koša, aj keď som nevstúpil na umeleckú pôdu vchodom pre služobníctvo a tvorivú činnosť považujem za neoddeliteľnú súčasť svojej bytosti, ak nie rovno vlastný životný štýl, lebo pripúšťam, že je typickým neurotickým symptómom či obsesiou zaľudňovať prázdny priestor okolo seba fiktívnymi postavami a s pôžitkom vychutnávať slasť z vydareného efektu, z duševného striptízu, aj keď som sa nepustil po vyšliapaných chodníčkoch, ktoré sú síce najschodnejšie, no zároveň vedú k strate vlastnej originality, a získal solídny prehľad v literatúre, kde ma ovplyvnili takí majstri dramatického pera ako Samuel Beckett, Arthur Schnitzler, Jean Anouilh, Luigi Pirandello či Thomas Bernhard, a predsa moje rukopisy prechádzali kľukatými cestami, kedysi podliehali diktátu cenzúry a dnes diktátu peňazí, draho platím za neskromnú ambíciu byť osobitý, za funkciu pečene a pohlavných žliaz, ktorú plním pred nevšimavým, nevďačným, primitívnym a náladovým publi-

kom, za neochotu surfovať na vlnе vzdúvanej vládnoу mocou a neschopnosť podľahnúť falošnej charizme moci, ktorá rozdeľuje vavríny a zároveň zakladá zaslepencom chomút, som ukážkové nemanželské dieťa svojej doby a súčasne produkt neprozreteľného a ľahkomyselného skríženia genetických daností svojich rodičov, ospravedlniteľného len ich vzájomnou láskou, som výplod sčasti cieľavedomej, sčasti spontánnej manipulácie s bezbranným človečikom, čo sa bežne nazýva výchovou či pedagogickým pôsobením, nečudo, že zo mňa vyrástol nepriateľský, depresívny, lahtikársky a vznетlivý egocentrik, ktorý všetko zvaľuje na nevyspytateľný osud, deziluzívny, skeptický, otrávený a rebelantský duch so zníženým prahom telesnej i duševnej bolesti, aj keď otec bol vzdelaný, rozhladený a skúsený muž s hotovou životnou koncepciou, so stabilným hodnotovým rebríčkom a prakticky overenými názormi, lebo sa mi zdalo, že ustrnul vo vývoji, že speje k stareckej rigidite, čo je len o niečo krajšia sestrička senility, odmladi ma výraznejšie formovala tunajšia bohéma, ktorá sa zlietala do starej známej svätyne ako osy na med, oveľa lepšie som sa cítil medzi čudesnými existenciami, v hlúčiku spisovateľov, básnikov, muzikantov, výtvarníkov, darmošlapov a milovníčok múz, medzi umelecky najvyhranenejšími osobnosťami, s ktorými som veselo popíjal, aj sa do nemoty spíjal a debatoval do neskorého rána, s ktorými som samopašne hýril a zmožený vyčerpávajúcou konverzáciou náhle usínal, s nájostivou prudkosťou ma opantala *dipsománia*, konzumoval som širokú škálu alkoholických nápojov, od najlacnejších šumivých vín Portáš a Pelikánus cez delikatesný calvados Oncle Isidore až po chemicky čistý deväťdesiatšesťpercentný špirák, lebo som zistil, že grády v chlaste majú nezvyčajnú schopnosť, že polliter dokáže pretvoriť každého človeka na filozofa a liter každého filozofa na idiota, no keď som sa po preflámovanej noci doťackal domov, zhrozená mama mi privoniavala k ústam,

kým som jej neľútostne nezahryzol do nosa, láskavá ba-
bička zalamovala rukami a prísny otec by mi najradšej
strelil facku, od ktorej rýchlo upustil, keď som zaujal bo-
horovný postoj a nastavil mu líce s provokatívnou vý-
zvou, *len si poslúž, ak sa ti ulaví!*, akiste nezabudol, že
som bol odmalička chorľavé decko, že som svoj neuteše-
ný zdravotný stav nepokryte zneužíval a že telesnými
trestami zo mňa nič súce nevykresal, možno si aj vyčítal,
že v mojej výchove niečo podstatné zanedbal, hlavne keď
sa dozvedel, že ma do tajov erotickej lásky zasväcuje
Flandra, ktorú som zbalil v putike *U Štajeráka*, urputne
sa usiloval zabrániť našim avantúram v jej ošumelej kuti-
ci, márne ju však ako zrelú a skúsenú cundru upozorňo-
val na moju neplnoletosť, bola imúnna proti výčitkám
svedomia, nemilosrdne ošľahaná trpkým životným úde-
lom a z duše pohrdala malomeštiackymi konvenciami,
čím ma okrem svojho milostného umenia vlastne upúta-
la, nakoniec zasiahol jej pasák a prekazil nám pomer, na
cestu do života som dostal po tvári, silný úder ma pripra-
vil o nevinnosť, vytĺkol mi z hlavy myšlienku na lásku,
nie div, že ma život prestal baviť, skôr než som ho začal
žiť, a jedného dňa som nahovoril kamaráta, lekárnikov-
ho syna, aby mi zaobstaral jed, ktorý som nosil v strie-
bornej dózičke vo vrecku vesty s vedomím, že ho môžem
užiť, keď sa mi zažiada, v sklesnutej nálade som si ho na-
sypal do úst a zapil pohárom vína, ale na smrť, ktorá mala
nastať okamžite, čakám dodnes, lebo otec našiel podozri-
vý prášok a prozreteľne ho vymenil za sódu bikarbónu,
viac som sa nepokúšal ukončiť svoj život, objavil som inú
metódu so stopercentným účinkom, omnoho rozšírenej-
šiu a populárnu, ktorá ma verne sprevádza, odkedy som
začal písať a pociťoval potrebu odstrániť komunikačné
bariéry, koniec koncov aj skúsený Jack London potvrdil,
že silu, ktorú nám dodáva Majster, si nenamýšľame, aku-
rát za ňu po dlhšom čase platíme aj s úrokmi, lenže ktorá
vyčerpaná ľudská bytosť rozmýšľa nad takou ďalekou bu-